

עין משפט
גור מצוה

אלמנה לכהן גדול פרק שביעי יבמות

מסורת הש"ס

אין חוששין למיעוטא ב'ו' הקשה הר"ר שמואל ב'ר' חיים הא כי
הו נמי נפל פסול כדמוכח ב'ר' מי שמח (ב'ר' דף קמח. וספ) דלמלאן
דלמך המזכה לעובר קנה וזכה העובר בנכסי אביו עד שתפיל האשה
דמילא (ספ) גבי גר שמת ויבנה ישראל נכסיו ושמינו שאשמו מעוברת
והחזירו ואחר כך שמינו שהפילה
והחזיקו החזיק בניהם וזה בראשונה
לא לא דמי ואר"י דהכא ש' בהספק
שמה כבר הוא נפל וא"ת דהכא
חייש רבי יוסי למיעוטא ובפ' מנח
חלילה (לקמן דף קה) קאמר דקטנה
חלטה דלמיה חלונה היתה יטלה להיבוס
כיון דחייש למיעוטא דחיישינן שמה
תמלא חלונות וכוון דאין עולה לייבוס
אין עולה לחלטה ו"ל דחשיב עולה
לייבוס כיון דאם יבא אליה ויאמר
דלמיה חלונה היתה יטלה להמייבס
ולא דמיה לחלטה מוך ג' מדשים
(א) חידאשי יבא אליה ויאמר דלא
מעברא לא משגחין ביה וא"ת
דבפ' דכמוזות (דף יד) לא חייש ר'
יוסי לשעמטא כתיובתא שאלמס
ואר"י דבכופא דלמיה קמן כ"ע מודו
דלא חיישינן למיעוטא ומיהו ל"ע ברש
המוכר פירות (ב'ר' דף קנ"ג) דלול רבי
יוסי בטר רובא דריעה הלולא ממון
ואייתי מינה רחיה לרבי דלאמר הלולין
ב' וכוון כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו
ולרבי ביהוה דם יאכלו
בלחמה ויקרא רבי אי

תורה אור השלם

1. ובת כהן כי תהיה
אלמנה ונרשעה ונורע אין
לה ועשה אל בית אביה
כנעריה מלמח אביה
האכל וכל דן לא יאכל
ויקרא בו ג'
2. וכוון כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו
ולרבי ביהוה דם יאכלו
בלחמה ויקרא רבי אי

תוספות ישנים

י"בוסים שקדמו ומכרו
בנכסים מועטים מה
שכרו מכרו פ"ה דקמו
קודם שמינו ביד לבנות
ולא נהיה דל"כ מה פירן
היה ודקיה שכריה הני
ב' והנכסים לבנות ולכן
ג"ל קדמו ומכרו קודם
שאלו הבנות הנכסים
(א) ו"ו יתכן ב'ר' אברהם
פ"ו ודל"ה דרשה גמורה
היא ודל"ה דמשמע גמ'
למשנה ראשונה אלמנה כי
הניש ומה בני העובד
היו דוקא בתורה דבעל
אל בתורה דלמיה לא
אלמנה אפי' למשנה ראשונה
דקנין כספו חלטה חלטה
ואי קנין דלמיה הוא.
וכן משמע פרק גערה
המלוכה (דף ע"ג) גבי
גינת ששחה י"ב דשם
והי וקאמר ר' אלעזר
ומשה ראשונה חתנו דבר
אמר חתן היבוס אפי'
מאכל וכו' וקאמר רבי
דלמח לא היה על כן
לא משמע' משנה ראשונה
אלה להאמילת בתרומה
דברכן משמע דכתיובת
בתרומה דברכן מיי"ו: אי
נת הון לישאל פסל לה
דכא קניה כחלי היה ולא
הואל לנרום כן שרי
אשרינן י' סה"ס למר נת
כהן שבעולה לפסול לה
מכאן ו"ל דעמטה משום
דמכר ובעל לא בית אביה
חו עמטה כתיב בעלה
והיגדלה ביה:

אין חוששין למיעוטא ב'ו' הקשה הר"ר שמואל ב'ר' חיים הא כי
הו נמי נפל פסול כדמוכח ב'ר' מי שמח (ב'ר' דף קמח. וספ) דלמלאן
דלמך המזכה לעובר קנה וזכה העובר בנכסי אביו עד שתפיל האשה
דמילא (ספ) גבי גר שמת ויבנה ישראל נכסיו ושמינו שאשמו מעוברת
והחזירו ואחר כך שמינו שהפילה
והחזיקו החזיק בניהם וזה בראשונה
לא לא דמי ואר"י דהכא ש' בהספק
שמה כבר הוא נפל וא"ת דהכא
חייש רבי יוסי למיעוטא ובפ' מנח
חלילה (לקמן דף קה) קאמר דקטנה
חלטה דלמיה חלונה היתה יטלה להיבוס
כיון דחייש למיעוטא דחיישינן שמה
תמלא חלונות וכוון דאין עולה לייבוס
אין עולה לחלטה ו"ל דחשיב עולה
לייבוס כיון דאם יבא אליה ויאמר
דלמיה חלונה היתה יטלה להמייבס
ולא דמיה לחלטה מוך ג' מדשים
(א) חידאשי יבא אליה ויאמר דלא
מעברא לא משגחין ביה וא"ת
דבפ' דכמוזות (דף יד) לא חייש ר'
יוסי לשעמטא כתיובתא שאלמס
ואר"י דבכופא דלמיה קמן כ"ע מודו
דלא חיישינן למיעוטא ומיהו ל"ע ברש
המוכר פירות (ב'ר' דף קנ"ג) דלול רבי
יוסי בטר רובא דריעה הלולא ממון
ואייתי מינה רחיה לרבי דלאמר הלולין
ב' וכוון כי יקנה נפש
קנין כספו הוא יאכל בו
ולרבי ביהוה דם יאכלו
בלחמה ויקרא רבי אי

אין חוששין למיעוטא ואיבעית אימא לעולם
קסבר חוששין למיעוטא דעברין ליה הקנתא
כרב נחמן אמר שמואל דאמר ר' ירב נחמן אמר
שמואל איתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם
ב"ד מעמידין להם אפטרופוס ובורר להם
חלק יפה הגרילו יכולין למחות ורב נחמן
דיריה אומר דהגרילו אין יכולין למחות דא"כ
מה כח ב"ד יפה לימא דרב נחמן תנאי היא
לא דכ"ע אית להו דרב נחמן והכא ב' בחוששין
למיעוטא קמפלגי ר' ישמעאל ב'ר' יוסי אומר
משום אביו הבת ימאמיל הבן אינו מאכיל
כ"ש בן דלא מאכיל משום חלקו של עובר
בת נמי לא תאכיל מפני חלקו של עובר אמר
אב"י הכא בנכסים מועטים עסקינן וכגון
דאיכא בן בהרי בת מה נפשך אי האי
דמעברא בן הוא לא עדיף מהאי דקאי אי
בת היא אמאי אכלה בתקנתא דרבנן כמה
דלא נפק לאורי העולם לא תקינו רבנן כמאי
אוקימתא בנכסים מועטים אימא סיפא שמא
ימצא העובר זכר ואין לבנות במקום בן
כלום אדרבה נכסים מועטים דבנות יגדלו
סיפא אתאן לנכסים מרובין ונכסים מועטים
דבנות יגדלו ויהאמר רבי אסי א"ר יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה
שמכרו מכרו ואלא מאי בת דקתני אם א"ה
היינו ר' יוסי כולה ר' ישמעאל ב'ר' יוסי קתני
לה: **ב' בתנ"י** 'העובר והיבוס והאירוסין והחריש
ובן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין
'ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו
ספק הבא בן ט' שערות וספק שלא יהיה אי זה
הבית עליו ועל בת אחיו ואין בדיע אי זה
מת ראשון יצרתה חולצת ולא מתייבמת:
ג' העובר: 'אי בת כהן לישראל היא
פסיל לה וינעוריה פרט למעוברת אי בת
ישראל לכהן היא לא מאכיל לה ילוד מאכיל
שאינו ילוד אינו מאכיל: היבוס: 'אי בת
כהן לישראל היא פסיל לה וינעוריה אל
בית אביה פרט לשומרת יבם אי בת ישראל
לכהן היא לא מאכיל לה י"קנין כספו אמר
רחמנא וכהן קנין דאחיו הוא: והאירוסין:
'אי בת כהן לישראל היא פסיל לה
דהא

אין חוששין למיעוטא. לשמא יהא זכר ויש לו חלק בהן דבטר רובא
אוליג' ורובא יולדות או נקבות או מפילות כדפרישית לעיל: **דעברין**
ליה תקנתא. נזרין לעובר שאר נכסים לחלקו ונמלאו העבדים
כוון לחלק העולדים אבל היבוס דטוין נקבות לא מנינו למיעוד
הקנתא שמה יהא העובר זכר ויהא
הכל עלו: יתומים. קטנים שבאו
לחלוק נעמידין אפטרופוס לכל
אחד ואחד ובורר כל אפטרופוס
חלק אחד יפה לחלקו: **הגרילו.**
היתומים יכולים למחות ומהינא חלוקה
לפירות דעד מההא: **לימא דרב**
נחמן סנאי היא. מדאמר ר' שמעון
זכרים יאכלו משום תקנתא דרב
נחמן מכלל דמ"ק דלאמר עבדי לאן
ברזל לא יאכלו אפי' בתקנתא קאמר
ולית ליה דרב נחמן ואין רשאין
לחלוק עד שגדילו: **לא דכולי עלמא**
איס לכו דרב נחמן. ואי דעבד
לכו תקנתא הכי נמי דלכלי אפילו
לתנא קמא והכא דכלל עבוד
תקנתא פליגי וקאמר רבי שמעון
יאכלו ולא חייש למיעוטא ותנא קמא
חייש למיעוטא: **הכא מאכיל.**
קס"ד ה"ק אס יש כאן בת ולא בן
מאכיל עבדים אבל אס זכרים הם
לא יאכלו עבדים: **בנכסים**
מועטים. דמקון רבנן הבנות חזונו
והבנים ישאלו על הפתחים: **וכגון**
דאיכא בן כהנה. דהך נת דהו
כולה בחוקת הבן מדאורייתא
דהשתא ממה נפשך אי עובר זכר
הוא לא עדיף מהאי דשקלינוו רבנן
מנייה ואוקמינוהו גרשות נת ואי
עובר בת היא כיון דיש בן זכר לפניו
אין לעובר נקיה חלק בהן אלא
בתקנתא דרבנן וכמה דלא נפק כו'.
ולכהי נקט בן כהנה דלוי לא הוה בן
אית ליה זכיה לעובר נקיה
מדאורייתא בנכסים בתורת ירושה
כהי הך נת והכי מפרש מילתא
ד' ישמעאל הנת עם הבן מאכלת
אלא אס יש בן בלה בת אינו מאכיל:
מה שמכרו מכרו. וכיון דלענין
מכירה כדמסייהו קיימי הכי אכלי:
אלא מאי הכא דקתני אס. והכי
קאמר האס מאכלת עבדי מלוג שלה
כדרך שהיתה אוכלת והבן אינו
מאכיל את עבדי לאן ברזל מפני חלקו
של עובר: **ב' בתנ"י** 'העובר וספל.
נת כהן שניסת וישאלו ומה היתה
מעוברת: ואינו מאכיל. נת ישראל
ששאלת לכהן ומה היתה מעוברת:
והיבוס. נת כהן שומרת ליבוס

אין חוששין למיעוטא ואיבעית אימא לעולם
קסבר חוששין למיעוטא דעברין ליה הקנתא
כרב נחמן אמר שמואל דאמר ר' ירב נחמן אמר
שמואל איתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם
ב"ד מעמידין להם אפטרופוס ובורר להם
חלק יפה הגרילו יכולין למחות ורב נחמן
דיריה אומר דהגרילו אין יכולין למחות דא"כ
מה כח ב"ד יפה לימא דרב נחמן תנאי היא
לא דכ"ע אית להו דרב נחמן והכא ב' בחוששין
למיעוטא קמפלגי ר' ישמעאל ב'ר' יוסי אומר
משום אביו הבת ימאמיל הבן אינו מאכיל
כ"ש בן דלא מאכיל משום חלקו של עובר
בת נמי לא תאכיל מפני חלקו של עובר אמר
אב"י הכא בנכסים מועטים עסקינן וכגון
דאיכא בן בהרי בת מה נפשך אי האי
דמעברא בן הוא לא עדיף מהאי דקאי אי
בת היא אמאי אכלה בתקנתא דרבנן כמה
דלא נפק לאורי העולם לא תקינו רבנן כמאי
אוקימתא בנכסים מועטים אימא סיפא שמא
ימצא העובר זכר ואין לבנות במקום בן
כלום אדרבה נכסים מועטים דבנות יגדלו
סיפא אתאן לנכסים מרובין ונכסים מועטים
דבנות יגדלו ויהאמר רבי אסי א"ר יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה
שמכרו מכרו ואלא מאי בת דקתני אם א"ה
היינו ר' יוסי כולה ר' ישמעאל ב'ר' יוסי קתני
לה: **ב' בתנ"י** 'העובר והיבוס והאירוסין והחריש
ובן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין
'ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו
ספק הבא בן ט' שערות וספק שלא יהיה אי זה
הבית עליו ועל בת אחיו ואין בדיע אי זה
מת ראשון יצרתה חולצת ולא מתייבמת:
ג' העובר: 'אי בת כהן לישראל היא
פסיל לה וינעוריה פרט למעוברת אי בת
ישראל לכהן היא לא מאכיל לה ילוד מאכיל
שאינו ילוד אינו מאכיל: היבוס: 'אי בת
כהן לישראל היא פסיל לה וינעוריה אל
בית אביה פרט לשומרת יבם אי בת ישראל
לכהן היא לא מאכיל לה י"קנין כספו אמר
רחמנא וכהן קנין דאחיו הוא: והאירוסין:
'אי בת כהן לישראל היא פסיל לה
דהא

אין חוששין למיעוטא ואיבעית אימא לעולם
קסבר חוששין למיעוטא דעברין ליה הקנתא
כרב נחמן אמר שמואל דאמר ר' ירב נחמן אמר
שמואל איתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם
ב"ד מעמידין להם אפטרופוס ובורר להם
חלק יפה הגרילו יכולין למחות ורב נחמן
דיריה אומר דהגרילו אין יכולין למחות דא"כ
מה כח ב"ד יפה לימא דרב נחמן תנאי היא
לא דכ"ע אית להו דרב נחמן והכא ב' בחוששין
למיעוטא קמפלגי ר' ישמעאל ב'ר' יוסי אומר
משום אביו הבת ימאמיל הבן אינו מאכיל
כ"ש בן דלא מאכיל משום חלקו של עובר
בת נמי לא תאכיל מפני חלקו של עובר אמר
אב"י הכא בנכסים מועטים עסקינן וכגון
דאיכא בן בהרי בת מה נפשך אי האי
דמעברא בן הוא לא עדיף מהאי דקאי אי
בת היא אמאי אכלה בתקנתא דרבנן כמה
דלא נפק לאורי העולם לא תקינו רבנן כמאי
אוקימתא בנכסים מועטים אימא סיפא שמא
ימצא העובר זכר ואין לבנות במקום בן
כלום אדרבה נכסים מועטים דבנות יגדלו
סיפא אתאן לנכסים מרובין ונכסים מועטים
דבנות יגדלו ויהאמר רבי אסי א"ר יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה
שמכרו מכרו ואלא מאי בת דקתני אם א"ה
היינו ר' יוסי כולה ר' ישמעאל ב'ר' יוסי קתני
לה: **ב' בתנ"י** 'העובר והיבוס והאירוסין והחריש
ובן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין
'ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו
ספק הבא בן ט' שערות וספק שלא יהיה אי זה
הבית עליו ועל בת אחיו ואין בדיע אי זה
מת ראשון יצרתה חולצת ולא מתייבמת:
ג' העובר: 'אי בת כהן לישראל היא
פסיל לה וינעוריה פרט למעוברת אי בת
ישראל לכהן היא לא מאכיל לה ילוד מאכיל
שאינו ילוד אינו מאכיל: היבוס: 'אי בת
כהן לישראל היא פסיל לה וינעוריה אל
בית אביה פרט לשומרת יבם אי בת ישראל
לכהן היא לא מאכיל לה י"קנין כספו אמר
רחמנא וכהן קנין דאחיו הוא: והאירוסין:
'אי בת כהן לישראל היא פסיל לה
דהא

אין חוששין למיעוטא ואיבעית אימא לעולם
קסבר חוששין למיעוטא דעברין ליה הקנתא
כרב נחמן אמר שמואל דאמר ר' ירב נחמן אמר
שמואל איתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם
ב"ד מעמידין להם אפטרופוס ובורר להם
חלק יפה הגרילו יכולין למחות ורב נחמן
דיריה אומר דהגרילו אין יכולין למחות דא"כ
מה כח ב"ד יפה לימא דרב נחמן תנאי היא
לא דכ"ע אית להו דרב נחמן והכא ב' בחוששין
למיעוטא קמפלגי ר' ישמעאל ב'ר' יוסי אומר
משום אביו הבת ימאמיל הבן אינו מאכיל
כ"ש בן דלא מאכיל משום חלקו של עובר
בת נמי לא תאכיל מפני חלקו של עובר אמר
אב"י הכא בנכסים מועטים עסקינן וכגון
דאיכא בן בהרי בת מה נפשך אי האי
דמעברא בן הוא לא עדיף מהאי דקאי אי
בת היא אמאי אכלה בתקנתא דרבנן כמה
דלא נפק לאורי העולם לא תקינו רבנן כמאי
אוקימתא בנכסים מועטים אימא סיפא שמא
ימצא העובר זכר ואין לבנות במקום בן
כלום אדרבה נכסים מועטים דבנות יגדלו
סיפא אתאן לנכסים מרובין ונכסים מועטים
דבנות יגדלו ויהאמר רבי אסי א"ר יוחנן
יתומין שקדמו ומכרו בנכסים מועטים מה
שמכרו מכרו ואלא מאי בת דקתני אם א"ה
היינו ר' יוסי כולה ר' ישמעאל ב'ר' יוסי קתני
לה: **ב' בתנ"י** 'העובר והיבוס והאירוסין והחריש
ובן תשע שנים ויום אחד פוסלין ולא מאכילין
'ספק שהוא בן ט' שנים ויום אחד ספק שאינו
ספק הבא בן ט' שערות וספק שלא יהיה אי זה
הבית עליו ועל בת אחיו ואין בדיע אי זה
מת ראשון יצרתה חולצת ולא מתייבמת:
ג' העובר: 'אי בת כהן לישראל היא
פסיל לה וינעוריה פרט למעוברת אי בת
ישראל לכהן היא לא מאכיל לה ילוד מאכיל
שאינו ילוד אינו מאכיל: היבוס: 'אי בת
כהן לישראל היא פסיל לה וינעוריה אל
בית אביה פרט לשומרת יבם אי בת ישראל
לכהן היא לא מאכיל לה י"קנין כספו אמר
רחמנא וכהן קנין דאחיו הוא: והאירוסין:
'אי בת כהן לישראל היא פסיל לה
דהא